

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI
2-SON FAKULTET VA GOSPITAL TERAPIYA, NEFROLOGIYA VA
GEMODIALIZ KAFEDRASI**

**YURAK QON –TOMIR TIZIMI FUNKSIONAL
ANATOMIYASI VA TASHXISLASH MODULINING
ISHCHI O'QUV DASTURI**

Ta'lim sohasi: 910000 - Sog'liqni saqlash

Mutaxassislik: 70910205 - Kardiologiya

Modulning ishchi o'quv dasturi 202 yil " " -sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan
"Yurak-qon tomir tizimi funksional anatomiyasi va tashxislash" modul dasturi asosida
tayyorlangan.

Tuzuvchilar:

- Jabbarov A.A. - Toshkent tibbiyot akademiyasi 2-son fakultet va
gospital terapiya, nefrologiya va gemodializ kafedrasini
mudiri, t.f.d, professor
- Maksudova M.X. Toshkent tibbiyot akademiyasi 2-son fakultet va
gospital terapiya, nefrologiya va gemodializ kafedrasini
dotsenti, t.f.n.
- Saydaliyev R.S. Toshkent tibbiyot akademiyasi 2-son fakultet va
gospital terapiya, nefrologiya va gemodializ kafedrasini
katta o'qituvchisi, t.f.n.

Taqrizchilar:

- Gadaev A.G. - Toshkent tibbiyot akademiyasi 2-sonli oilaviy
tibbiyotda ichki kasalliklar kafedrasini professori, t.f.d.
- Xamidullaeva G.A. - Respublika kardiologiya markazi katta ilmiy xodimi,
t.f.d.

Modulning ishchi o'quv dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasi Kengashida
muxokama etilgan va tasdiqlangan (202 yil " " _____dagi " " -sonli
bayonnoma).

2-son fakultet va gospital terapiya, nefrologiya
va gemodializ kafedrasini mudiri, t.f.d., professor

 Jabbarov A.A.

Magistratura bo'limi boshlig'i

 Imamov A.A.

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i

 Azizova F.H.

1. O‘quv moduli o‘qitilishi bo‘yicha uslubiy ko‘rsatmalar.

“YUQT funksional anatomiyasi va tashxislash” moduli magistr talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi. Fan bo‘yicha talabalarning bilim, ko‘nikma va malakalariga qo‘yidagi talablar qo‘yiladi.

Talaba bilishi kerak:

- sog‘liqni saqlash sohasida Davlat siyosati va uning amalga oshirilishida barcha boshqaruv organlarining mas’uliyati haqida;
- O‘zR tibbiyot sohasining rivojlanish strategiyasi va boshqaruv tuzilmasi (kontsepsiya, tamoyillar, asosiy yo‘nalishlari) haqida;
- sog‘liqni saqlash tizimi va ularda olib borilayotgan islohotlar haqida;
- sog‘liqni saqlashni rivojlantirishning asosiy siyosiy tamoyillari, standartlari, istiqbollari to‘g‘risida;
- tibbiyotning zamonaviy muammolari va rivojlanishining magistral yo‘nalishlari, yurak qon-tomir tizimi kasalliklarini epidemiologiyasi, etiologiyasi, xavf omillar ta’siri, patogenezining zamonaviy nazariyalari, tasniflari, zamonaviy tashxislash usullari, davolash standartlari, birlamchi va ikkilamchi profilaktikasi, O‘zbekiston Respublikasi sog‘liqni saqlash organlarining kardiologik xizmatiga tegishli buyruq va me‘yoriy hujjatlar to‘g‘risida;
- yurak qon-tomir tizimi kasalliklarni tashxislashda kompyuter texnologiyalarining o‘rni, asosiy elementlari, internet vositalari, axborotlar qidirish, ma’lumotlarni saqlash haqida;
- yurak qon–tomir tizimi tuzilishi, fiziologiyasi, funksional holati, yangi texnologiyalar asosida tashxislash;
- operatsion tizimlar, elektron pochta, konferentsiyalar va taqdimotlarni tashkillashtirish to‘g‘risida **tasavvurga ega bo‘lishi**;
- shifokorlik amaliyotida «komanda» bo‘lib ishlash tamoyillarini;
- yurak qon-tomir tizimi kasalliklari semiotikasini va fizikal tekshirishlarni;
- yurak qon-tomir tizimi kasalliklarini tashxislashda qo‘llaniladigan zamonaviy laborator-asbobiy tekshirishlar va ularning natijalarini tahlil qilishni;
- EKG (elektrokardiografiya) olishni va uni tahlil qilishni;
- yuklamali sinamalar, kun davomida EKG monitorlash kabi boshqa turdagi tekshirishlarga ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalarni hamda ular natijasini tahlil qilishni;
- yurak qon-tomir tizimi kasalliklarida exokardiografiya (ExoKG) qilishni va uning natijalarini tahlil qilishni;
- yurak qon–tomir tizimi kasalliklarini tashxislashda qo‘llaniladigan rentgenologik va radiologik tekshirish usullariga ko‘rsatmalarni hamda natijalarni tahlil qilishni;
- yurak qon- tomir tizimi kasalliklarini tashxislashda genetik tekshirish usullariga ko‘rsatmalarni hamda natijalarni tahlil qilishni;
- kardiologiyada qo‘llaniladigan invaziv usullarga ko‘rsatmalarni hamda ularning natijalarini tahlil qilishni **bilishi va ulardan foydalana olishi**;
- mustaqil ravishda EKG olish va tahlil qilish;
- ExoKG tekshiruv natijalarini tahlil qilish;
- kun davomida EKG monitorlash, farmakologik sinamalar va yuklamali EKG

tekshirishlarini o‘tkazish va ular natijalarini tahlil qilish;

- qon bosimni kuni- tun davomida kuzatish, turlarini aniqlash va taxlil qilish;
- ko‘krak qafasi rentgenografiyasi, aortografiya, koronarografiya, magnit rezonans tomografiya (MRT) va boshqa tekshirishlar xulosalarini tahlil qilish *ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak (malaka)*.

2. Ma’ruza mashg‘ulotlari.

Modul bo‘yicha ma’ruza mashg‘ulotlari namunaviy o‘quv rejada ko‘zda tutilmagan.

3. Seminar mashg‘ulotlari

3.1 YURAK QON –TOMIR TIZIMI FUNKTSIONAL ANATOMIYASI VA TASHXISLASH MODULI bo‘yicha seminar mashg‘ulotlari tematikasi

1-jadval

No pp	Mavzular	seminar soat	kredit soni
1. Mutaxassislik distsiplinasini		240soat	soni
1.			
1.1.	Yurak-kon tomir tizimi anatomiyasi. Katta va kichik qon aylanish doiralarning strukturaviy va funksional xususiyatlari. Miokardning ultrstrukturasi. Yurakning o‘tkazuvchi tizimi va innervatsiyasi. Limfa tizimi anatomiyasi. Mikrotsirkulyator o‘zan	16	1
1.2.	Yurak qon–tomir tizimi fiziologiyasi. Yurak mushaklarining xususiyatlari. Yurakning nasos faoliyati. Kardiomiotsitlar tuzilishi, xarakat potentsiali. Miokard elektrofiziologiyasi. Qon aylanishi tartibga solish mikrovaskulyatsiyaning fiziologik roli. Koronar qon aylanish tizimi xususiyatlari.	16	1
1.3.	Kardiologik kasalliklar semiotikasi, fizikal tekshiruv usullari. Yurak tonlari va shovqinlari. Kardiologiyada laborator diagnostika usullari. Gemostazning koagulyatsion zvenosini tekshirish. Yallig‘lanish, endoteliy disfunktsiyasi, lipid almashinuvi ko‘rsatkichlari. Kun davomida KB ni nazorat qilish (SMAD)	16	1
1.4.	Yurakning elektrik xususiyatlarini yozib olish va baholash. Miokardning elektr xususiyatlarini baxolash. EKG olish usullari. monitoringi. Normal EKG taxlili va natijalarini sharhlash. Kunlik EKG, XMEKG, qon tomirlar devori zichligini baholash, natijalarni taxlil qilish. Yurak mushaklari shikastlanishida EKG belgilar.	16	1
1.5.	Elektrokardiografiya natijalarini taxlil qilish. EKG da chap bo‘lmacha va qorincha gipertrofiyasi, ularning zo‘riqishi	16	1

	belgilari. EKG da o'ng bo'lmacha va qorincha gipertrofiya, ularning zo'riqishi belgilari. Miokarddagi o'zgarishlarning EKG belgilari		
1.6.	Elektrofiziologik tekshiruvlar. Metodikasi, taxlil qilish. Qorinchalar ekstrasistoliyasida, va qorinchalar taxikardiyasida radiochastotali ablyatsiya asoslari. PQ interval qisqarishi, qorinchalar vaqtdan ilgari qisqarishida elektrofiziologik tekshiruvlar va radiochastotali ablyatsiya texnikasi	16	1
1.7.	Funksional va farmakologik sinamalar. Yuklamali sinamalar, ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar, tashxis va davolashni optimallashtirish uchun natijalarni taxlil qilish. Diagnostik elektrokardiostimulyatsiya. Yurak qon-tomir kasalliklari tashxislashda 3D-EXOKG, stress-EXOKG, qizilo'ngach orqali EXOKG o'tkazish asoslari	16	1
1.8.	Kardiologiyada molekulyar- genetik tekshiruvlar. Yurak kon - tomir molekulyar biologiya va genetika asoslari. Yurak kon-tomir tizimi nasliy kasalliklarini tashxislash. Yurak-qon tomir asoratlar xavfini baholash shkalalari (SCORE, Fremingem, CHA2DVAS2C, HASBLED, GRACE, TIMI)	16	1
1.9.	Rentgenologik va radiologik tashxislash usullari. Rentgenografiya. Stsintigrafiya. Ventrikulografiya. Pozitron-emission tomografiya usuli. Yurakning radioizotopini tasvirlash usullari. Yurak qon-tomir kasalliklarini tashxislashda va qiyosiy tashxislashda KT, YaMR, MRT, MSKTni imkoniyatlari. Ularni qo'llashga va o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar	16	2
1.10.	Kardiologiyada invaziv tekshiruv usullari. YuIKning turli shakllarini tashxislash: stsintigrafiya, koronarografiya. Jarroxlik revaskulyarizatsiyasi, koronar shuntlash usuli. YuIKda KT intervension rentgenologiyasi. Yurak transseptal va perikardial kateterizatsiya, endomiokardial biopsiya	16	1
1.11.	Yurak qon-tomir tizimi kasalliklarini tashxislashda ultratovush tekshirishining asosiy printsiplari. Exokardiografiyaning asosiy tamoyillari. Braxiotsefal arteriyani dupleks skanirlash. Lokal va regionar arteriyalar elastikligini aniqlash. Qizilo'ngach orqali va stressli exokardiografiyasi	16	1
1.12.	Yurakni orttirilgan nuqsonlarini tashxislashda ultratovush tekshirish usulini tashxisiy me'zonlari	16	1
1.13.	Yurakni tug'ma nuqsonlarini tashxislashda ultratovush tekshirish usulini tashxisiy me'zonlari	16	1
1.14.	Gipertenziya va yurak qon tomirlari kasalliklaridagi exokardiografiya. Miokardning koronarogen kasalliklarini tashxislashda exokardiografiya usullari ahamiyati va ular natijalarini taxlil qilish	16	1
1.15	Miokard nokoronarogen kasalliklari exodiagnostikasi.	16	1

	Miokarditlar, kardiomiopatiyalar va perikarditlar exodiagnostikasi		
		Ja'mi:	240s
	Xammasi:		240s
			16kredit

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akadem. guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Seminar mashg'ulotlari tasdiqlangan reja asosida o'tkaziladi va magistralar bilimni nazorat qilishning reyting tizimi asosida baholanadi.

3.2 SEMINAR MASHG'ULOTLARI REJASI

2-jadval

Seminar №	Seminar mashg'ulotining mavzusi va uning qisqacha mazmuni	Davo miyligi
Seminar 1/1 1 kurs 1 semestr	Yurak-kon tomir tizimi anatomiyasi. Katta va kichik qon aylanish doiralarning strukturaviy va funktsional xususiyatlari. Miokardning ultrastrukturasi.	8
Seminar 1/2	Yurak-kon tomir tizimi anatomiyasi. Yurakning o'tkazuvchi tizimi va innervatsiyasi. Limfa tizimi anatomiyasi. Mikrotsirkulyator o'zan	8
Seminar 2/1	Yurak qon–tomir tizimi fiziologiyasi. Yurak mushaklarining xususiyatlari. Yurakning nasos faoliyati. Kardiomiotsitlar tuzilishi, xarakat potentsiali. Miokard elektrofiziologiyasi.	8
Seminar 2/2	Yurak qon–tomir tizimi fiziologiyasi. Kon aylanishi tartibga solish mikrovaskulyatsiyaning fiziologik roli. Koronar qon aylanish tizimi xususiyatlari.	8
Seminar 3/1	Kardiologik kasalliklar semiotikasi, fizikal tekshiruv usullari. Yurak tonlari va shovqinlari. Kardiologiyada laborator diagnostika usullari. Gemostazning koagulyatsion zvenosini tekshirish.	8
Seminar 3/2	Kardiologik kasalliklar semiotikasi, fizikal tekshiruv usullari. Yallig'lanish, endoteliy disfunktsiyasi, lipid almashinuvi ko'rsatkichlari. Kun davomida KB ni nazorat qilish (SMAD)	8
Seminar 4/1	Yurakning elektrik xususiyatlarini yozib olish va baholash. Miokardning elektr xususiyatlarini baxolash. EKG olish usullari. monitoringi. Normal EKG taxlili va natijalarini sharhlash.	8
Seminar 4/2	Kunlik EKG, XMEKG, qon tomirlar devori zichligini baholash, natijalarni taxlil qilish. Yurak mushaklari shikastlanishida EKG belgilar	8
Seminar 5/1	Elektrokardiografiya natijalarini taxlil qilish. EKG da chap bo'lmacha va qorincha gipertrofiyasi, ularning zo'riqishi belgilari.	8

Seminar 5/2	Elektrokardiografiya natijalarini taxlil qilish. EKG da o'ng bo'lmacha va qorincha gipertrofiya, ularning zo'riqishi belgilari. Miokarddagi o'zgarishlarning EKG belgilari	8
Seminar 6/1	Elektrofiziologik tekshiruvlar. Metodikasi, taxlil qilish. Qorinchalar ekstrasistoliyasida, va qorinchalar taxikardiyasida radiochastotali ablyatsiya asoslari.	8
Seminar 6/2	Elektrofiziologik tekshiruvlar. Metodikasi, taxlil qilish. PQ interval qisqarishi, qorinchalar vaqtdan ilgari qisqarishida elektrofiziologik tekshiruvlar va radiochastotali ablyatsiya texnikasi	8
Seminar 7/1	Funksional va farmakologik sinamalar. Yuklamali sinamalar, ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar, tashxis va davolashni optimallashtirish uchun natijalarni taxlil qilish.	8
Seminar 7/2	Diagnostik elektrokardiostimulyatsiya. Yurak qon-tomir kasalliklari tashxislashda 3D-EXOKG, stress-EXOKG, qizilo'ngach orqali EXOKG o'tkazish asoslari	8
Seminar 8/1	Kardiologiyada molekulyar- genetik tekshiruvlar. Yurak kon -tomir molekulyar biologiya va genetika asoslari. Yurak kon- tomir tizimi nasliy kasalliklarini tashxislash.	8
Seminar 8/2	Yurak-qon tomir asoratlar xavfini baholash shkalalari (SCORE, Fremingem, CHA2DVAS2C, HASBLED, GRACE, TIMI)	8
Seminar 9/1	Rentgenologik va radiologik tashxislash usullari. Rentgenografiya. Stsintigrafiya. Ventrikulografiya. Pozitron-emission tomografiya usuli. Yurakning radioizotopini tasvirlash usullari.	8
Seminar 9/2	Rentgenologik va radiologik tashxislash usullari. Yurak qon-tomir kasalliklarini tashxislashda va qiyosiy tashxislashda KT, YaMR, MRT, MSKTni imkoniyatlari. Ularni qo'llashga va o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar	8
Seminar 10/1	Kardiologiyada invaziv tekshiruv usullari. YuIKning turli shakllarini tashxislash: stsintigrafiya, koronaroangiografiya. Jarroxlik revaskulyarizatsiyasi, koronar shuntlash usuli.	8
Seminar 10/2	Kardiologiyada invaziv tekshiruv usullari. YuIKda KT interventsion rentgenologiyasi. Yurak transseptal va perikardial kateterizatsiya, endomiokardial biopsiya	8
Seminar 11/1	Yurak qon-tomir tizimi kasalliklarini tashxislashda ultratovush tekshirishining asosiy printsiplari. Exokardiografiyaning asosiy tamoyillari. Braxiotsefal arteriyani dupleks skanirlash. Lokal va regionar arteriyalar elastikligini aniqlash.	8
Seminar 11/2	Yurak qon-tomir tizimi kasalliklarini tashxislashda ultratovush tekshirishining asosiy printsiplari. Qizilo'ngach orqali va stressli exokardiografiyasi	8
Seminar 12/1	Yurakni orttirilgan nuqsonlarini tashxislashda ultratovush tekshirish usulini tashxisiy me'zonlari	8
Seminar 12/2	Yurakni orttirilgan nuqsonlarini tashxislashda ultratovush tekshirish usulini tashxisiy me'zonlari	8

Seminar 13/1	Yurakni tug‘ma nuqsonlarini tashxislashda ultratovush tekshirish usulini tashxisiy me‘zonlari	8
Seminar 13/2	Yurakni tug‘ma nuqsonlarini tashxislashda ultratovush tekshirish usulini tashxisiy me‘zonlari	8
Seminar 14/1	Gipertenziya va yurak qon tomirlari kasalliklaridagi exokardiografiya.	8
Seminar 14/2	Miokardning koronarogen kasalliklarini tashxislashda exokardiografiya usullari ahamiyati va ular natijalarini taxlil qilish	8
Seminar 15/1	Miokard nokoronarogen kasalliklari exodiagnostikasi. Miokarditlar, kardiomiopatiyalar va perikarditlar exodiagnostikasi	8
Seminar 15/2	Miokard nokoronarogen kasalliklari exodiagnostikasi. Miokarditlar, kardiomiopatiyalar va perikarditlar exodiagnostikasi	8

4. Mustaqil ta’lim

3-jadval

№	Mustaqil ta’lim mavzulari	soatlari hajmi	kredit
1	Yurak kameralari tarkibi va funksiyasini miqdoriy baholash me‘zonlari (VNOK tavsiyasi).	14	1
2	Yomon sifatli AG ni tashxislashda qon bosimni kecha kunduz davomida monitorlash.	14	1
3	Klinik amaliyotda Xolter monitorlash usulini qo‘llash bo‘yicha VNOK tavsiyasi.	14	1
4	Elektrofiziologik tekshirishlar (VNOA tavsiyasi). Yurak va qon - tomirlar kasalliklarini tashxislashda reografiya, reokardiografiya, reopulmonografiya, reogepatografiya kabi tekshirish usullari o‘rni.	14	1
5	Yurak ritmi va o‘tkazuvchanligi buzilishini tashxislash va davolashda elektrofiziologik tekshirishlar. Yurak ritmini variabelligi va turbulentligi. Farmakologik sinamalar turlari va maqsadi. Yuklama sinamalari uchun ishlatiladigan farmakokinetik dori vositalarining xususiyatlari.	14	1
6	Kardiologiyada biriktiruvchi to‘qimani nasliy kasalligi. Tashxislash va davolash (VNOK tavsiyasi). Yurak kon tomir kasalliklarida genetik kartirovanie axamiyati	14	1
7	Maxsus kardiostimulyatsiyalar turlari va ularni amaliyotda qo‘llash samaradorligi. Yurak kateterizatsiyasi. Tekshirishga ko‘rsatma, asoratlari. Natijalar taxlili. Asoratlari.	14	1
8	Kengaygan QRS kompleksli taxikardiya. Qiyosiy tashxislash va davolash. Elektrokardiostimulyatsiya tushunchasi va turlari.	14	1
9	Miokardni surunkali kasalliklarida vena tizim holati. Braxiotsefal arteriyani dupleks skanirlash. Lokal va regionar arteriyalar	16	1

	elastikligini aniqlash. Qizilo'ngach orqali va stressli exokardiografiyasi		
10	Bo'lmachalar fibrillyatsiyasini zamonaviy tashxislash va davolash usullari (RKO, VNOA va ASSX tavsiyalari, 2021).	16	1
11	Yurak ritmini variabelligi.	16	1
12	Yurak ritmini turbulentligi.	16	1
13	KMP larni exokardiografik tekshirishlar yordamida qiyosiy tashxislash.	16	1
14	Kardiopulmonal holatni baholashda spiroergometriya usullari ahamiyati.	16	1
15	Yurak va qon - tomirlar kasalliklarini tashxislashda reografiya, reokardiografiya, reopulmonografiya, reogepatografiya kabi tekshirish usullari o'rni.	16	1
16	Yurak qon - tomir kasalligi oqibatini bashorat qilishda buyrak faoliyatining ahamiyati. (VNOK tavsiyasi).	16	1

Jami 240 soat

Fan bo'yicha kurs ishi.

Fan bo'yicha kurs ishi modul o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

5. Magistrlik ilmiy tadqiqot ishi

Magistrlik ilmiy tadqiqot ishi moderator va trener raxbarligi ostida Toshkent viloyati ixtisoslashtirilgan somatik shifohonasi kardiologiya bo'limida va Respublika shoshilinch tibbiy yordam ilmiy markazi kardiologiya bo'limida olib boriladi, shuningdek, reanimatsiya va shoshilinch yordam bo'limlarida, statsionarlarning yordamchi diagnostik bo'limlari (kabinetlari)da, konsultativ poliklinikalarda, Respublika ixtisoslashtirilgan kardiologiya ilmiy markazida zaruriy davolash va diagnostik manipulyatsiyalar va muolajalarni bajarish, tibbiy xujjatlarni to'ldirish bilan birgalikda olib boriladi. Amaliy ko'nikmalarning bir kismi navbatchilik vaqtida egallanadi.

YURAK QON –TOMIR TIZIMI FUNKTSIONAL ANATOMIYASI VA TASHXISLASH MODULI BO'YICHA TEMATIK ROTATSIYALAR

Tematik rotatsiya “Kardiologiyada elektrokardiografik usullarning qo'llanilishi”

Rotatsiya Toshkent viloyati ixtisoslashtirilgan somatik shifohonasi va Respublika shoshilinch tibbiy yordam ilmiy markazi funksional diagnostika bo'limlari EKG-xonalarida o'tkaziladi.

Rotatsiyaning maqsadi va vazifalari:

- kardiologiyada EKG-diagnostika usullarini egallash
- elektrokardiograflarning ishlash printsipini egallash
- tinch xolatda EKG yozib olish usullarini egallash
- EKG-monitorlashni bajarish texnikasini egallash
- yuklamali sinamalar utkazishda EKG-nazorat kilish texnikasi bilan magistratura talabasini tanishtirish

- magistratura talabasini qizilungach orqali kardiostimulyatsiya o'tkazish printsiplari bilan tanishtirish
- magistratura talabasi tomonidan o'tkazilgan tekshiruvlar natijasini interpretatsiya qilish va xulosa berish ko'nikmasini egallash

Rotatsiyadagi zaruriy ko'nikmalar:

- turli rejimda EKG tekshiruvlari o'tkazish
- tekshiruvlar natijasini interpretatsiya qilish va malakali xulosa berish
- yuklamali sinamalar o'tkazilganda EKG ma'lumotlarini interpretatsiya qilish
- EKG sutkalik monitorlash ma'lumotlarini interpretatsiya qilish

Tematik rotatsiya “Kardiologiyada ultratovush diagnostikasi qo'llanilishi”

Toshkent viloyati ihtisoslashtirilgan somatik shifohonasi va Respublika shoshilinch tibbiy yordam ilmiy markazi funktsional diagnostika bo'limidagi ExoKS-xonalarida o'tkaziladi.

Rotatsiyaning maqsadi va vazifalari: magistratura talabasi tomonidan kardiologiyada qo'llaniladigan ExoKS usullarini egallash; talabani ultratovush diagnostikasi asoslari bilan tanishtirish; magistratura talabasi tomonidan yurak va yirik tomirlarni skanerlash texnikasini egallash bilan birga tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish va talabani malakali xulosa berishga o'rgatish; magistratura talabasini Doppler-ExoKG o'tkazish texnikasini egallash va olingan natijalarni interpretatsiya qilish bilan birgalikda malakali xulosa berishga o'rgatish.

Rotatsiyadagi zaruriy ko'nikmalar:

- yurak ExoKS o'tkazishda qatnashish
- yurak ExoKS natijalarini interpretatsiyasi
- jigar, buyrak va boshqa ichki a'zolar UTS natijalarini interpretatsiyasi

Tematik rotatsiya “Rentgen-radiologik tekshiruv usullari”.

Rotatsiya Respublika shoshilinch tibbiy yordam ilmiy markazi rentgenologiya va radiologiya bo'limlarida o'tkaziladi.

Rotatsiyaning maqsadi va vazifalari: magistratura talabasi tomonidan kardiologik amaliyotda qo'llaniladigan eng ko'p tarqalgan rentgenologik diagnostika usullarini o'zlashtirish; magistratura talabasini rentgen apparat (KT, YaMR) ishlash printsiplari bilan tanishtirish; magistratura talabasini ko'krak kafasi umumiy rentgen suratini olish, uni interpretatsiya qilish va xulosa berish bilan tanishtirish; magistratura talabasini qizilungachni kontrastlash bilan birinchi qiya proektsiyadagi ko'krak qafasi umumiy rentgen suratini olish texnikasi, uni interpretatsiya qilish va xulosa berish bilan tanishtirish; rezidentni maxsus rentgenologik tekshiruvlar (aortografiya, koronaroangiografiya)ni bajarish texnikasi, natijalarni interpretatsiya qilish bilan tanishtirish.

Rotatsiyadagi zaruriy ko'nikmalar:

- algoritm asosida ko'krak kafasi umumiy rentgen suratini interpretatsiya qilish va tasvirlash
- algoritm asosida qizilungachni kontrastlash bilan birinchi qiya proektsiyada olingan ko'krak kafasi umumiy rentgen suratini interpretatsiya qilish va tasvirlash
- maxsus rentgenologik tomir tekshiruv natijalarini interpretatsiya qilish
- maxsus rentgenologik tekshiruv (KT, YaMR) natijalarini interpretatsiya qilish

6. “Kardiologiya” magistratura yunalishi YuRAK QON –TOMIR TIZIMI FUNKTSIONAL ANATOMIYASI VA TASHXISLASH MODULI bo‘yicha o‘quv jarayoni uchun zarur majburiy ko‘nikmalar ro‘yxati.

№	Amaliy kunikmalar
1	Kasalxonaga kelib tushgan bemorni kasallik tarixini tuldirish, zarur tekshiruv va davo muolajalarini rejasini tuzish
2	Statsionarda bemorlar kuratsiyasini, ularni dinamikada kuzatuv, davo-tekshiruv muolajalarini bajarish, tibbiy xujjatlarni to‘ldirish, klinik, yakuniy tashxisni aniklash, chikaruv epikrizini toldirish.
3	Bemor va uning yaqin qarindoshlari bilan uning kasalligini medikomentoz va nomedikamentoz davolash, profilaktikasi va reabilitatsiyasi to‘g‘risida tushuntirish ishlarini olib borish.
4	Laborator - biokimyoviy, asbobiy va klinik tekshiruvlar natijasi interpretatsiyasi
5	Shoshilinch kardiologik xolatlarda ekspress usullarini qo‘llagan xolda bemorlarni laboratoriya tekshiruvidan o‘tkazish
6	EKG olish turli usullarini bilish, yuklamali sinamalar, bajarish
7	Yurak ritmi buzilishining spetsifik belgilarini aniqlash, qiyosiy tashxis qo‘yish uchun testlarni o‘tkazish va ularni izohlash.
8	Yurak o‘tkazuvchanligi buzilishining spetsifik belgilarini aniqlash, qiyosiy tashxis qo‘yish uchun testlarni o‘tkazish va ularni izohlash.
9	XMEKGni olish texnikasi va klinik interpretatsiyasi
10	EKG olish va tekshiruv natijasi intepretatsiyasi
11	Yuklamali sinamalar (VEM, tredmil va 6 daqiqalik yurish testi) texnikasi va natijalari interpretatsiyasi.
12	Giperventilatsiya sinamasini texnikasi va klinik interpretatsiyasi
13	Dorili (dipiridomol, atropin) sinamalar utkazish texnikasi va klinik interpretatsiyasi
14	Transtorakal ExoKG olish texnikasi. Yurak Exo-KG si me‘yoriy ko‘rsatgichlari, bo‘shliqlar gipertrofiyasi belgilari interpretatsiyasi
15	Yurak klapanlarining holatini exokardiografik aniqlash
16	Qizilo‘ngach orqali ExoKG va Stress- ExoKG olish texnikasi. Ularni o‘tkazishga ko‘rsatma va qarshi kursatma
17	GK va YuIK da ExoKG belgilari , o‘tkazish tartibi va natijalar interpretatsiyasi
18	Yurak qopqoqchalari nuqsonlarini to‘g‘ridan-to‘g‘ri va bilvosita ExoKG belgilari xamda qiyosiy taxlil qilish.
19	Yirik qon tomirlar nuqsonlarini to‘g‘ridan-to‘g‘ri va bilvosita ExoKG belgilari xamda qiyosiy taxlil qilish.

2 0	Tug‘ma yurak nuqsonlarining ExoKG va Doppler-KG belgilari va interpretatsiyasi.
2 1	ExoKG da va Doppler-KGda o‘pka gipertenziyasini aniqlash va interpretatsiyasi.
2 2	Miokardit, perikardit va kardiomiopatiyaning asosiy ExoKG belgilarini aniqlash.
2 3	Ichki a‘zolari asbobiy tekshiruvlari interpretatsiyasi
2 4	Radiologik tekshirishga ko‘rsatma va karshi ko‘rsatmalarni aniqlash, ushbu amaliyot o‘tkazishga tayyorgarlik ko‘rish bo‘yicha tavsiyalar berish
2 5	Rentgen-radiologik, koronarografiya tekshiruvlarida qatnashish va natijalar interpretatsiyasi
2 6	Radiologik tekshiruvlar natijalari bo‘yicha inson a‘zolarining tasvirini bilish va ularning asosiy anatomik tuzilmalarini ko‘rsatish (tomogrammlar, rentgenografiya va boshqalar)
2 7	Qon bosimini kun davomida monitoring qilish texnikasi va olingan natijalarni klinik jihatdan sharhlash
2 8	Yurak ritmi buzilishlarini bartaraf etish

Fan bo‘yicha kurs ishi.

Fan bo‘yicha kurs ishi namunaviy o‘quv rejada ko‘zda tutilmagan.

Asosiy adabiyotlar

1. Amaliy elektrokardiografiya. A.Gadaev, A. Razikov, M. Raximova. Toshkent: Turon zamin ziyo, 2016 y.
2. Bolezni serdtsa po Braunval’du. Rukovodstvo po serdechno-sosudistoy meditsine 1-4 tom. Moskva Rid Elsiver 2010- 2015 gg.
3. Dilatatsionnaya kardiomiopatiya. Kurbanov R.D., Abdullaev T.A., Tashkent 2013 g.
4. Ichki kasalliklar. Gadaev A.G., Toshkent, Turon Zamin ziyo, 2014 y.
5. Kardiologiya v tablitsax i sxemax pod red. M. Frida i S. Grayms. M.:Praktika, pereizdano v 2010 g.
6. Klinik kardiologiya. Kurbanov R.D., Toshkent, 2010 y.
7. Rukovodstvo po elektrokardiografii. Orlov V.N., M.: 2015 g.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Aritmii serdtsa. Osnovy elektrofiziologii, diagnostika, lechenie i sovremennye rekomendatsii. Pod redaktsiey akad. V.S. Moiseeva, M.: GEOTAR-Media, 2009 g.
2. Aritmii serdtsa. Terapevticheskie i xirurgicheskie aspekty: rukovodstvo/ Lyusov V.A. M.: GEOTAR-Media, 2009 g.
3. Vnutrennie bolezni, tom 1-3 Muxin N.A. M.: GEOTAR- Media,2009g.
4. Detskaya kardiologiya. Mutafyan O.A. M.: GEOTAR-Media, 2009.

5. Diagnostika bolezney vnutrennix organov. Okorokov A.N. Vse toma. 2005.
6. Diagnosticheskiy spravochnik kardiologa. Izdatelstvo «AST», Gitun. T.V. Moskva, 2007 g.
7. Jeludochkovyye narusheniya ritma serdtsa. Kurbanov R.D. Tashkent, 2012 g.
8. Infarkt miokarda. Novikov V.P. Sankt-Peterburg, 2000.
9. Kardiologiya v tablitsax i sxemax pod red. Frida M. i Grayms S. Moskva. Praktika, 2001g.
10. Kardiologiya. Kratkiy spravochnik. Krouford M., SHrivatson K. Izdatelstvo "Piter", 2006 g.
11. Klinicheskaya kardiologiya. SHlant R.K. i soavtory. M.-SPb: BINOM-Nevskiy dialekt, 2010g.
12. Klinicheskaya elektrokardiografiya naglyadny podxod: per.s angl./ A. L. Goldberger. –M.: GEOTAR-Media, 2009g.
13. Klinicheskaya elektrokardiografiya: per.s angl./ Franklin T Simmerman. –2-e izdanie, Binom, Moskva, 2011g.
14. Medikamentoznoe lechenie narusheniy ritma serdtsa Pod red. V.A. Sulimova, M.: GEOTAR-Media, 2011g.
15. Neotlojnyye sostoyaniya v kardiologii / pod red. S. Mayersona, R. CHaudari, E. Mitchella; M.: Laboratoriya znaniy, 2015.. 395 s.
16. Rentgenovskaya kompyuternaya multispiralnaya tomografiya serdtsa Sergeev V.A., M.: GEOTAR-Media, 2009.
17. Rukovodstvo po kardiologii v 4-x tomax /pod red. Ye.N. CHazova – M.: Meditsina, 2005 g.
18. Rukovodstvo po narusheniyam ritma serdtsa Pod red. Ye.I. CHazova, S.P. Golitsina. M.: GEOTAR-Media, 2010.
19. Rukovodstvo po narusheniyam ritma serdtsa Pod red. Ye.I. CHazova, S.P. Golitsina., M.: GEOTAR-Media, 2010 g.
20. Rukovodstvo po neishemicheskoy kardiologii Pod red. N.A. SHostak M.: GEOTAR-Media, 2009 g.
21. Rukovodstvo po prakticheskoy elektrokardiografii. / V. JI. Doshitsin. -M. : MEDpress-inform, 2013. - 416 s.
22. Spravochnik Xarrisona po vnutrennim boleznyam. Perevod s angliyskogo. Sankt-Peterburg, perezdano v 2012g.
23. Funktsional'naya diagnostika serdechno-sosudistyyx zabolevaniy. Pod redaktsiey Yu.N. Belenkova, S.K. Ternovoy, M: GEOTAR-Media, 2007.
24. Exokardiografiya. Prakticheskoe rukovodstvo, perevod s angliyskogo. Elisdeyr Rayding. Moskva, Izdatelstvo «MedPress-inform», 2012.
25. Exokardiografiya. Prakticheskoe rukovodstvo. Elisdeyr Rayding, perevod s angliyskogo. Moskva, Izdatelstvo «Med Press-inform», 2012 g.
26. Braunwald's heart disease a text book of cardiovascular medicine 1-4 parts/ Sauders elsevier 2010/Heart disease in infant, children and adolescents / Emanuilidis – 5thed/ Vol 1, 2.
27. Heart disease in infant, children and adolescents / Emanuilidis – 5thed/ Vol 1, 2.
28. Handbook of Antihypertensive Therapy Mark C. Houston 2011
29. Control of Cardiac Rhythm E.M. VaughanWilliams 2009

30. Marriott's Practical Electrocardiography Galen S. Wagner 2000
31. Heart Disease in Primary Care ed. Michael L. Hess 2010
32. Cardiac Arrest. The science and practice of resuscitation medicine Norman A. Paradis et.al 2010

Internet saytlari

1. www.journal.ahleague.ru
2. www.consilium-medicum.com
3. www.elibrary.ru
4. www.vestar.ru
5. www.mediasfera.ru
6. www.cardio-journal.ru
7. www.cardio.med.ru
8. <http://www.infarktu.net>
9. <http://www.cardiologycompass.com>
10. <http://www.medscape.com/Home/Topics/cardiology/cardiology.html>
11. <http://www.aiha.com/russian/health/matrix/cardiolo.htm>
12. www.escardio.org
13. <http://www.acc.org/>
14. [http:// www. americanheart. org/](http://www.americanheart.org/)
15. <http://www.med.umich.edu/lrc/cardiax/cardiaxnew/cardiax.html> -
16. <http://www.studymed.com/ekgtutor.htm>

